

Het leven van Josephine Moons 1917-2015

Gepubliceerd in Trouw: 12-10-2015

Geschreven door: journalist Co Welgraven

mmv: erfgoed Tungelroy, Paul Lammeretz en de fam. Moons

Josephine Moons 1917-2015

Dat ze op haar 91ste nog in het huwelijk trad, voor de derde keer, wekte de nodige verbazing.

Ze was Nederlandse, maar vertoefde haar hele lange leven in een Belgische omgeving. Haar vader was een Belg, haar tweede echtgenoot eveneens, ze werd geboren in een dorp op de grens van Noord-Brabant en Belgisch Limburg en ze woonde tientallen jaren op een nabijgelegen landgoed met uitzicht op ons buurland.

Tungelroy is de naam van het kerkdorp, even ten zuiden van Weert, waar Josephine Moons in augustus 1917 ter wereld kwam; haar ouders gaven haar maar liefst zes doopnamen. Ze was het vijfde kind; na haar zouden er nog vijf zusjes en een broertje komen. Vader had een transportonderneming, een autoreparatiebedrijf, een stoomhoutzagerij en handelde ook nog eens in kazen; hij was al met al niet onbemiddeld.

Josephine kreeg een katholieke opvoeding, ging naar de lagere school in haar woonplaats, deed communie en kwam vervolgens onder de hoede van de nonnetjes van het pensionaat Koningsbosch, zo'n dertig kilometer dieper Limburg in. Op het rooster van de opleiding stonden vakken als handelskennis en boekhouden die haar later nog goed van pas zouden komen.

Terug in Tungelroy kreeg ze verkering met Harry Miltenburg, die als inspecteur bij de politie van Weert werkte. Ze trouwden in 1942, midden in de oorlog. Hij zat in het verzet, wist onder andere aan distributiebonnen en illegale persoonsbewijzen te komen; zijn functie hielp hem daarbij. Met z'n tweeën zorgden ze ervoor dat die papieren bij onderduikers in Weert en omgeving terecht kwamen. Zelf namen ze ook onderduikers in huis, leden van een knokploeg.

Het was gevaarlijk werk, dat wisten ze, en het ging ook mis. De Duitsers kwamen het stel op het spoor. Ze werden gearresteerd en verloren elkaar uit het oog. Josephine belandde in gevangenis in Maastricht en later Rotterdam, maar wist de oorlog te overleven. Harry niet, hij werd op 30 augustus 1944 in kamp Vught gefusilleerd. Zijn weduwe hoorde dat pas een jaar later: "Ons gewerd het onvergetelijke en droevige bericht", zo begon de rouwadvertentie die Josephine precies twaalf maanden later in de plaatselijke krant liet afdrukken. Al die tijd had ze nog hoop gehad dat haar Harry op een dag zou terugkeren, regelmatig ging ze naar het station en wachtte de trein af die misschien haar man zou brengen. Ze moest nog veel moeite doen om een oorlogspensioen te krijgen, naast het eenmalige bedrag van 46 gulden 'immateriële schadevergoeding' waar ze recht op bleek te hebben. Jaren later werd haar het Verzetshedenkingskruis toegekend, ook Harry werd daar postuum mee onderscheiden.

In 1950 ontmoette ze de Brusselse ondernemer Charles Schoonbrood. Dat was bij de onthulling van een oorlogsmonument in de buurt van Luik. Schoonbrood was eveneens actief in het verzet geweest, hij was betrokken bij de befaamde Franse verzetsbeweging Maquis en had meegeholpen aan het opblazen van spoorlijnen en viaducten. En ook hij was onderscheiden, dus er was veel wat hen bond. Josephine en Charles trouwden begin 1951 en gingen in Weert wonen.

Ze begonnen een bedrijf in soepen en specerijen, Eldorado geheten. Hij zorgde voor de commerciële kant, zij deed de boekhouding (zo kwam haar opleiding te stude) en tekende voor de recepten. Het bedrijf leverde vooral aan restaurants en kazernes in de buurt.

Het was een gelukkige tijd. De zaken gingen goed, er kon steeds meer personeel aangenomen worden (tot tegen de dertig man), maar het was wel hard werken, ook 's avonds en soms zelfs op zondag. Behalve hun woning in Weert hadden ze een weekendhuis ten zuiden van Tungelroy, aan de Heltenbosdijk, op de grens met België. De bungalow was op zich niet zo bijzonder (al zat er wel een inpandig zwembad in waarin Josephine als het maar even kon haar baantjes trok), maar vooral het landgoed waar-ie op stond viel op; dat was indrukwekkend groot. Daarop kwamen herten te lopen, het verzorgen daarvan was dé grote hobby van Josephine.

Het koppel hield van de goede dingen des levens. Josephine en Charles mochten graag etentjes voor vrienden en familie organiseren. Dat waren hele happeningen: grote, lange buffetten op mooi gedekte tafels, met heerlijke gerechten, goede wijnen en champagne, en grote mokkaschuimtaarten toe. En regelmatig gingen ze ook 'op restaurant' in België, zoals ze daar zeggen, want in dat land kun je nu eenmaal fantastisch eten.

Josephine en Charles hadden geen kinderen (ook haar eerste huwelijk was kinderloos gebleven), maar ze hadden wel regelmatig nichtjes en neefjes te logeren. Hen trok het zwembad natuurlijk enorm, maar ook het legendarische snoep-laatje. Ze wisten dat tante Josephine eerst een ernstig gezicht zou trekken als ze vroegen of ze er iets uit mochten pakken, maar dat ze toch altijd met een brede glimlach ja zou zeggen.

Charles stierf eind 1986, na een huwelijk van ruim 35 jaar. Josephine bleef daarna nog een kleine tien jaar het bedrijf Eldorado bestieren, toen verkocht ze het. Ze had voldoende hobby's: bridgen, een taal cursus Russisch, en ze was lid van de eetclub Gordon Blue. Ze had oog voor het verenigingsleven in Tungalroy al was ze daar zelf niet hyperactief in, maar ze was wel weldoenster van de plaatselijke fanfare waar ze elk jaar een flinke donatie aan gaf.

Inmiddels was ze permanent gaan wonen in de bungalow aan de Heltenbosdijk. Ze hield van de stilte daar, en van de mooie natuur. Maar ze raakte wel ietwat geïsoleerd toen ze geen auto meer mocht rijden. Door een oogziekte, waardoor ze uiteindelijk blind zou worden aan beide ogen, was dat niet meer verantwoord. Gelukkig kwam haar jongere zus Anny haar regelmatig helpen, soms wel drie keer op een dag.

Josephine was de negentig al gepasseerd toen ze de derde liefde in haar leven ontmoette. Dat was trouwens bij een vervelend incident: bij een etentje in een restaurant viel ze en brak ze haar been. Ze kreeg hulp van een galante man uit Soest, Bert Raatjes genaamd, tien jaar haar jongere, een ondernemer in ruste: hij fabriceerde putdeksels. Korte tijd later trouwde hij met haar.

Een onverwacht huwelijk van twee mensen van tachtig en negentig, beiden ook nog eens behoorlijk in de slappe was, dat gaf natuurlijk aanleiding tot veel geroddel en achterklap. Maar het jonge stel trok zich daar niets van aan. Want zoals het Vlaamse spreekwoord zegt: 'Als een oude schuur brandt, is er geen blussen aan.' Met andere woorden: als twee oude mensen verliefd op elkaar worden, zijn ze niet meer te houden en gaan ze door roeien en ruiten.

Bart trok in bij Josephine. Ook hij bleek van herten te houden. Hij liet een groot nachtonderkomen voor ze bouwen op het landgoed dat hij ook nog eens met een paar hectares uitbreidde - als je er omheen loopt, ben je toch gauw tegen de drie kwartier kwijt. Binnen in de bungalow konden de twee via negen verschillende tv-schermen naar de dieren kijken, er was een compleet videocircuit aangelegd. Bart was nogal een dominante man, nog dominanter dan Josephine, en hield van orde en netheid. Een bezoeker moest zijn auto kaarsrecht tussen de krijtstrepen in het parkeervak zetten, anders zwaaide er wat.

De leeftijd begon haar tol te eisen. Josephine raakte invalide doordat haar beenbreuk niet goed genas en een serie operaties geen soelaas boden; ze belandde in een rolstoel. Door haar oogziekte was ze vaak gedesoriënteerd, bovendien kreeg ze moeite met praten. Ook bij Bart kwam de ouderdom met

gebreken. Ze werden aangewezen op permanente thuiszorg, 24 uur per dag, zeven dagen in de week.

Vorig jaar augustus overleed Bart. Voor de derde keer in haar leven werd Josephine weduwe. Elf maanden later stierf ook zij, 98 jaar oud.

Josephina Maria Antonia Gerardina Gertruda Hendrika Moons werd geboren op 18 augustus 1917 in Tungalroy; ze overleed op 7 september 2015 in Weert.

"Le vrai courage n'est point de ne pas avoir peur, mais de triompher de la peur."
R. Montalès

"De ware moed is niet, geen vrees te hebben, maar vrees te overwinnen."

Verdriegt laren wij weten dat is bezeggeaan, onze dierbare, moedige zus en tante

Josephina Maria Antonia Gerardina Gertruda Hendrika Moons

Josephine

Draagster van het Verzetsherdenkingskruis
Oud-directeur Eldorado Speerzjen Bedrijf en Nederland

* Weert, 18 augustus 1917

† Weert, 7 september 2015

weduwe van:

Harry Miltenburg ☉ 26 mei 1942
gefusilleerd te Vught, 31 augustus 1944

Charles Schoonbrood ☉ 27 maart 1951
overleden 26 november 1986

Bert Raatjes ☉ 19 november 2008
overleden 9 augustus 2014

Marie-Thérèse Heijmans - Moons
Anny Gosefoort - Moons
Nichten en neven Moons

Heikenboordijk 35, 6006 RZ Weert

We nemen afscheid in de Dekenale Sint Martinuskerk aan de Markt te Weert,
op zaterdag 12 september 2015 om 11.00 uur.

Gelegenheid tot persoonlijk afscheid nemen in het uitvaartcentrum,
Boerhaavestraat 2B te Weert, op vrijdag 11 september van 17.30 uur tot 18.30 uur.

"Le vrai courage n'est point de ne pas avoir peur, mais de triompher de la peur."
R. Montalié

"De ware moed is niet, geen vrees te hebben, maar vrees te overwinnen."

Verdrietig laten wij weten dat is heengegaan, onze dierbare, moedige zus en tante

**Josephina Maria Antonia Gerardina
Gertruda Hendrika Moons**

Josephine

Draagster van het Verzetsherdenkingskruis
Oud-directeur Eldorado Specerijen België en Nederland

* Weert, 18 augustus 1917

† Weert, 7 september 2015

weduwe van:

Harry Miltenburg ☾ 26 mei 1942
gefusilleerd te Vught, 30 augustus 1944

Charles Schoonbrood ☾ 27 maart 1951
overleden 26 november 1986

Bert Raatjes ☾ 19 november 2008
overleden 9 augustus 2014

Marie-Thérèse Heijmans - Moons
Anny Gosefort - Moons
Nichten en neven Moons

Heltenbosdijk 35, 6006 RZ Weert

We nemen afscheid in de Dekenale Sint Martinuskerk aan de Markt te Weert,
op zaterdag 12 september 2015 om 11.00 uur.

Gelegenheid tot persoonlijk afscheid nemen in het uitvaartcentrum,
Boerhaavestraat 28 te Weert, op vrijdag 11 september van 17.30 uur tot 18.30 uur.